

**„Kontynuacja konserwacji najstarszych archiwaliów Diecezji Włocławskiej –
źródeł kultury duchowej i materialnej Włocławka”
Projekt dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**

W 2017 roku zakonserwowanych zostało siedem dokumentów z lat 1254 - 1569 r. oraz najstarsza zachowana księga metrykalna miasta Włocławka, powstała w latach 1625-1788. Projekt był kontynuacją programu konserwacji najstarszych i najcenniejszych archiwaliów pozostających w zbiorach Archiwum Diecezjalnego we Włocławku, który jest realizowany od 2012 roku przy wsparciu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zawartość i ranga wybranych do projektu obiektów przesądza o szczególnym charakterze całości zbiorów przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym - są one nieocenionym, niekiedy jedynym, źródłem dla badaczy historii państwa i kościoła. To zawsze świadectwa faktów istotnych, ważnych dla historii Włocławka, Kujaw i Polski. Spośród dokumentów samoistnych w 2017 roku zabiegom konserwatorskim poddane zostało siedem dokumentów datowanych od 1254 do 1569 roku. Najstarsze, XIII-wieczne, to akta darowizn księcia kujawskiego i łęczyckiego Kazimierza względem diecezji włocławskiej. Ukazują one relacje między władzą świecką a władzą kościelną, które to ośrodki w tym czasie współpracowały dla przezwyciężenia rozbitcia dzielnicowego Polski. Kolejne dokumenty (XV-XVI w.) zostały wystawione przez późniejszych arcybiskupów gnieźnieńskich: Jana Gruszczyńskiego, Macieja Drzewickiego i Stanisława Karnkowskiego. Ukazują one wysoką pozycję biskupstwa we Włocławku w porównaniu z innymi polskimi diecezjami, splendor i wagę najważniejszych w diecezji miejsc oraz instytucji (funkcjonujących do dnia dzisiejszego!). Otwierają one szereg akt ukazujących funkcjonowanie miasta biskupiego – Włocławka, a także katedry i zorganizowania w niej „służby Bożej” oraz dóbr biskupich, dzięki którym urząd biskupa mógł być swobodnie sprawowany.

Zwieńczeniem realizowanego w ciągu 2017 roku projektu jest dokument gospodarczy dotyczący finansów – pergamin wystawiony przez bp. S. Karnkowskiego, uposażający seminarium duchowne we Włocławku (to jedna z najstarszych tego typu placówek na ziemiach polskich), ubogich uczniów szkoły katedralnej i kleryków seminarium.

Księga metrykalna kościoła farnego we Włocławku (powstawała w latach 1625-57, 1757, 1784, 1788) to najstarsza z przechowywanych w Archiwum ksiąg metrykalnych Włocławka. Spisywana była na przestrzeni dwóch wieków, w jedynej w tamtym czasie, obejmującej całe miasto parafii, przy kościele Św. Jana. Kościół jest zlokalizowany na rynku, tuż przy Wiśle, w samym centrum ówczesnego Włocławka, w niedalekiej bliskości katedry. Księga ta, niczym kronika, ukazuje życie zwykłego ludu w biskupim mieście i jego okolicach. To kolejny ważny zabytek piśmienniczy – źródło kultury duchowej i materialnej Włocławka.

Konserwacja najstarszych archiwaliów Diecezji Włocławskiej jest dofinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**